
2023

IV МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЯ

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ СУЧАСНОЇ НАУКИ В КРАЇНАХ ЄВРАЗІЇ

---

31 березня 2023 р.

Переяслав

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УНІВЕРСИТЕТ ГРИГОРІЯ СКОВОРОДИ В ПЕРЕЯСЛАВІ

молодіжна громадська організація
«НЕЗАЛЕЖНА АСОЦІАЦІЯ МОЛОДІ»

студентське наукове товариство факультету історичної
і соціально-психологічної освіти
«КОМІТЕТ ДОСЛІДЖЕННЯ ІСТОРІЇ ТА СУЧАСНОСТІ»

МАТЕРІАЛИ

IV Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції
«Проблеми та перспективи розвитку сучасної науки в країнах Євразії»

31 березня 2023 р.

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

Переяслав – 2023

У деяких випадках ветеринари рекомендують видалення параанальних залоз як єдино можливий спосіб уникнути рецидиву. Це вихід, коли тварина потребує допомоги щотижня. Процедура чищення залоз безболісна (якщо немає запалення), проте неприємна і страшна. Протягом усього життя раз у тиждень відчувати стрес – не райдужна перспектива. Особливо, якщо власник не хоче або не може сам почистити залози, і кожен раз відвозить вихованця у клініку.

При абсцесі залози видаляють, якщо тканини сильно пошкоджені. Так як це не життєво важливий орган, гуманніше провести просту операцію, ніж намагатися довго і нудно лікувати загноєнну і запалену тканину. Якщо абсцеси з'являються часто (рецидиви навіть після адекватного лікування), також рекомендують видалити анальні мішки, щоб не підривати здоров'я собаки постійної навантаженням на імунітет, прийомом антибіотиків, уповільненим запаленням.

При закупорці протоки перебиваються секрет не може вийти назовні, навіть якщо спробувати почистити залози. Операція з видалення мішечків не представляє складності. Лікар робить два неглибоких надрізи на шкірі приблизно над залозами, виводить їх назовні і відсікає. Анальне кільце і пряма кишка не зачіпаються, тому тварина вже на наступний день після процедури може самостійно спорожнитися і в цілому відчуває себе як звичайно. Щоб не розтягнути шви рекомендують легке годування і частий вигул (до повного загоєння собака не повинна терпіти позиви) [2].

Серед профілактичних заходів запобігання запалень параанальних залоз є дієта. Важливо повністю виключити з раціону будь-яку їжу «з хазяйського столу»: нічого жирного, смаженого, гострого або солоного. В раціоні повинно міститися велика кількість клітковини, що допоможе параанальним залозам очищатися природним шляхом. Для тих собак, у кого причиною запалення стало ожиріння, необхідно сформувати дієтичний раціон.

Уникнути «тилових» проблем і нудного лікування параанальних залоз досить просто. Для цього слід:

- 1) здійснювати регулярний огляд області ануса (без очищення здорових залоз, це може, навпаки, призвести до мікротравм і розвитку захворювання);
- 2) забезпечити довгий вигул з фізичними навантаженнями;
- 3) підтримувати оптимальну породну вагу;
- 4) регулярно і своєчасно здійснювати дегельмінтизацію;
- 5) добитися регулярного сформованого стулу тварини;
- 6) забезпечити збалансований раціон харчування та систематичні огляди у ветеринара.

Література:

1. Панасова Т.Г. Деякі питання морфології параанальних залоз у собак. Вет. медицина України. 2000. № 12. 11 с.
2. Панасова Т. Г. Параанальний аденіт у собак / Т. Г. Панасова // Вісник Білоцерківського державного аграрного університету. – Вип. 13, Ч. 1. – Біла Церква, 2000. – С. 64–67.
3. Котурга М.О. Параанальний аденіт у собак: діагностика та підходи до лікування. 2016. Білоцерківський національний аграрний університет. 156 с.

Руслан Яворівський, Ярина Колодій
(Тернопіль, Україна)

АНАЛІЗ ЕКОЛОГО-ЦЕНОТИЧНОЇ СТРУКТУРИ РОДИНИ *EUPHORBACEAE* КЛОК. У ФЛОРИ БУЧАЦЬКОГО (НИНІ ЧОРТКІВСЬКОГО) РАЙОНУ ТЕРНОПІЛЬСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Флористичні дослідження планетарного масштабу у кінцевому рахунку проектуються у площину їх проведення на регіональних рівнях, що дозволяє забезпечити створення найбільш оптимальних умов для збереження раритетної фракції флори певного регіону. Родина Молочайні (*Euphorbiaceae* Клок.) – одна із найчисельніших родин у структурі світової флори, до складу якої належать близько 300 родів та 7 500 видів, що поширені космополітно (по всій земній кулі й у різних екологічних умовах), проте, найбільша їх видова різноманітність простежується у тропічних й, частково, позатропічних областях. На території України в умовах її природної флори та зрідка як декоративні чи господарсько цінні поширені представники 6 родів та 63 видів *Euphorbiaceae* (0,84 % загальної чисельності видів родини) [5].

На основі аналізу літературних джерел [3; 6; 8; 10; 11], матеріалів фондового гербарію Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка (акронім TERN*), проведених впродовж 2020–2022 рр. маршрутно-експедиційних і геоботанічних досліджень різнотипових фітоценозів на території Буцацького (Чортківського) району Тернопільської області встановлено чи підтверджено зростання 28 видів родини *Euphorbiaceae* Клок. (44,4 % загальної чисельності у складі флори України), котрі належать до 4 родів. Таким чином, родовий коефіцієнт, тобто середня кількість видів у роді, становить тут 7,0.

Поліморфними родами є переліска (*Mercurialis* L.), який презентований у структурі досліджуваної флори двома видами – п. багаторічною (*M. perennis* L.) і п. яйцеподібною (*M. ovata* Sternb. et Hoppe), та, особливо, рід *Euphorbia* L., котрий представлений тут 24 видами (85,7 % їх загальної чисельності у структурі родини), зокрема, молочаєм строкатим (*E. variegata* Sims), м. соняшним (*E. helioscopia* L.),

м. прямим (*E. stricta* L.), м. плосколистим (*E. platyphyllos* L.), м. волинським (*E. volhynica* Bess. ex Szaf., Kulcz. et Pawl.), м. язичковим (*E. lingulana* Heuff.), м. болотним (*E. palustris* L.), м. гранчастим (*E. angulata* Jacq.), м. Клокова (*E. klokovii* Dubovik), м. напівмохнатим (*E. semivillosa* Prokh.), м. Сегієрівим (*E. seguierana* Neck.), м. дрібненьким (*E. exigua* L.), м. серпоподібним (*E. falcata* L.), м. городнім (*E. pepus* L.), м. мигдалеподібним (*E. amygdaloides* L.), м. сумним (*E. tristis* Bess. ex Bieb.), м. верболистим (*E. salicifolia* Host), м. польовим (*E. agraria* Bieb.), м. глянсуватим (*E. lucida* Waldst. et Kit.), м. кипарисоподібним (*E. cyparissias* L.), м. гострим (*E. esula* L.), м. дністровським (*E. tyraica* Klok. et Artemcz.), м. тонким (*E. subtilis* Prokh. (тонкий) та м. прутоподібним (*E. virgultosa* Klok.).

Всього два роди досліджуваної флори є монотипними, тобто включають лише один вид: секуринега (*Securinega* Comm. ex Juss.), що представлений с. куцолистою (*S. virgultosa* Klok.) та рицина (*Ricinus* L.), котрий презентує р. звичайна (*R. communis* L.).

Види та їх популяції, що формують природну флору Буцацького району не поширені рівномірно по всій його території, а концентруються у групи, котрі об'єднані між собою спільними умовами існування та ценотичними взаємозв'язками. Належність видів до певних ценоекологічних умов – один із найбільш очевидних проявів поділу флори на чітко окреслені групи ценоелементів. Тому еколого-ценотичний аналіз будь-якої флори – важлива складова частина її загального аналізу. Він дає можливість пізнати загальне ценоекологічне «обличчя» флори, розкрити особливості та закономірності приуроченості тих чи інших груп природних видів до певних ценоекологічних ніш, продемонструвати домінування конкретних флороценоекологічних комплексів, їх взаємопроникнення, а також зробити деякі висновки про генезисні особливості формування конкретної флори [4].

Основою для еколого-ценотичного аналізу слугує кількісне співвідношення видів флори, приурочених до певних типів фітоценозів. Так, на думку О. І. Толмачова [9], саме такий аналіз дозволяє з певною достовірністю простежити зв'язки досліджуваної флори з різними типами рослинності та виявити своєрідність шляхів розвитку флористичного складу різних ценотаксонів. Для визначення сукупності видів, приурочених до певного типу рослинності використовуються поняття «ценофлора» або «флороценотип» [1]. До сьогодення часу існують різні методичні підходи щодо проведення еколого-ценотичного аналізу флори. Зокрема, Б. В. Заверуха [4] вважає, що відмінності у цих підходах обумовлені в певній мірі недостатньою розробкою деяких теоретичних питань, а також відсутністю єдиного понятійного апарату. Однак, частіше за все, при проведенні еколого-ценотичного аналізу флори види об'єднують у певні ценоелементи, які розподіляють по флороценотипах [2; 7].

В основу еколого-ценотичного аналізу досліджуваної флори нами покладено узагальнене поняття про ценоелемент як вид, що приурочений до рослинного угруповання певного синтаксону, переважно у ранні групи формацій або класу. Такі видові ценоелементи розподіляються на флороценотипи. Сукупність рослинних формацій визначають едифікатори, котрі мали загальну адаптивну еволюцію під впливом умов, що існували протягом певного періоду на певній території. Скориставшись класифікаційною схемою флороценотипів помірних флор [4], на території Буцацького (Чортківського) району Тернопільської області нами визначено 6 флороценотипів, зокрема: 1) неморальний або лісовий (*Therodrymion nemorale*); 2) лучний (*Mesopojon holarcticum*); 3) петрофільний або кам'яний (*Petrophyton*); 4) псамофільний або піщаний (*Psammophyton*); 5) болотний (*Paludophyton*); 6) синантропний (*Synantropophyton*).

У цілому такий принцип виділення флороценотипів та їх загальна типізація найбільш повно відображають існуючі у природі співвідношення основних груп флороценоелементів і дають змогу встановити особливості їх флористичного складу та філоценогенезу. Варто зазначити, що крім основних флороценотипів існують також несамостійно-комплексні, контактного характеру, котрі складаються із сукупності ценоелементів двох-трьох флороценотипів, що виникають внаслідок взаємодії різноманітних угруповань. Такий комплексний характер простежується, наприклад, у видовому складі угруповань лісових галявин, вторинних трав'янистих угруповань тощо. Тому перш ніж перейти до розподілу ценоелементів за виділеними флороценотипами, зазначимо, що ті види, котрі беруть участь у формуванні декількох фітоценозів, об'єднуються в один – певною мірою домінуючий [7].

Найбільш чисельно в еколого-ценотичній структурі родини *Euphorbiaceae* Klok. на території Буцацького (Чортківського) району Тернопільської області представлений флороценотип неморальної рослинності (*Therodrymion nemorale*), котрий нараховує 8 видів, що становить 28,6 % від їх загальної чисельності. Сюди належать типові лісові види, а також ті, котрі зростають серед заростей чагарників, на лісових галявинах та узліссях, зокрема, два види роду *Mercurialis* L.: *M. perennis* L. і *M. ovata* Sternb. et Horre й 6 видів роду *Euphorbia* L.: *E. stricta* L., *E. platyphyllos* L., *E. lingulana* Heuff., *E. angulata* Jacq., *E. klokovii* Dubovik та *E. amygdaloides* L.

Унікальність будь-якої флори визначається присутністю у її структурі так званої раритетної фракції, тобто червонокнижних, регіонально рідкісних та ендемічних видів. Із загальних 8 видів, віднесених нами до категорії регіонально рідкісних [11], 3 належать саме до структури *Therodrymion nemorale*, зокрема, *M. ovata* Sternb. et Horre, *E. stricta* L. та *E. klokovii* Dubovik.

Флороценотип лучної рослинності (*Mesopojon holarcticum*) нараховує 7 видів або 25,0 % від загального складу родини і поступається лише перед неморальним, до якого генетично тяжіє. Усі його ценоелементи презентують рід *Euphorbia* L., а саме, *E. semivillosa* Prokh., *E. salicifolia* Host, *E. esula* L., *E. virgultosa* Klok. і регіонально рідкісні *E. tristis* Bess. ex Bieb., *E. lucida* Waldst. et Kit. та *E. subtilis* Prokh.

Досить значна частка у еколого-ценотичній структурі досліджуваної флори належить також синантропофітону (*Synantropophyton*) – 5 видів або 17,9 % від загальної кількості видів родини (*Euphorbia helioscopia* L., *E. exigua* L., *E. falcata* L., *E. peplus* L. і *E. agraria* Bieb.), види якого найчастіше трапляються на відкритих засмічених місцях, вздовж доріг, на городах, полях, у посівах сільськогосподарських культур.

У місцях виходу на поверхню вапняків на кам'янистих схилах зростають 2 види (7,1 %), котрі презентують петрофільний флороценотип (*Petrophyton*). Едифікаторами тут виступають *Euphorbia volhynica* Bess. ex Szaf., Kulcz. et Pawl. – вид, занесений до «Червоної книги України. Рослинний світ (2009)» та регіонально рідкісний *E. tyraica* Klok. et Artemcz.

Псамофільний флороценотип (*Psammophyton*) нараховує також 2 види (7,1 %), причому поселяються вони на ділянках степової рослинності, а іноді й на кальцефільних породах. Типовими представниками цього типу угруповань є *Euphorbia cyparissias* L. та регіонально рідкісний *E. sequierana* Neck.

Лише одним видом (3,6 %) у еколого-ценотичній структурі досліджуваної родини на території Бучацького району представлений болотний флороценотип (*Paludophyton*) – *Euphorbia palustris* L., який зазвичай зростає тут на заболочених ділянках та заплавах луках.

3 види родини *Euphorbiaceae* Klok. (10,7 %) Бучаччини належать до культурних, зокрема, *Securinega virgultosa* Klok., яку іноді культивують у садах і парках як цінну лікарську та декоративну рослину; *Ricinus communis* L., котру іноді культивують у кількох сортах на полях, у садах та парках як олійну, декоративну й лікарську рослину і *E. variegata* Sims, що іноді вирощують на квітниках як декоративну рослину.

Узагальнюючи аналітичні дані приходимо до висновку, що домінує становище у еколого-ценотичній структурі родини *Euphorbiaceae* Klok. на території Бучацького (нині Чортківського) району Тернопільської області належить лісовим і лучним видам й за цими ознаками досліджувана флора належить до неморальних флор Центральної та Середньої Європи і згідно ботаніко-географічного районування України відноситься до зонального Лісостепу прозахідної орієнтації.

Література

1. Байрак О. М. Сучасні погляди на ценофлори та принципи їх виділення / О. М. Байрак // Укр. ботан. журн. – 1998. – Т. 55, № 6. – С. 620-624.
2. Бурда Р. И. Антропогенная трансформация флоры / Р. И. Бурда. – К.: Наук. думка, 1991. – 167 с.
3. Визначник рослин України / А. І. Барбарич та ін.; за ред. Д. К. Зерова. – К.: Урожай, 1965. – С. 443-448.
4. Заверуха Б. В. Флора Вольно-Подолії і її генезис / Б. В. Заверуха. – К.: Наук. думка, 1985. – 192 с.
5. Нечитайло В. А. Вищі рослини / В. А. Нечитайло, Л. Ф. Кучерява. – К.: Фітосоціоцентр, 2001. – С. 263-264.
6. Определитель высших растений Украины / Д. Н. Доброчаева и др.; за ред. Ю. Н. Прокудина. – К.: Фітосоціоцентр, 1999. – С. 143-149.
7. Собко В. Г. Систематична та еколого-ценотична структура флори Тернопільського плато / В. Г. Собко, Р. Л. Яворівський // Інтродукція рослин. – 2000. – № 3–4. – С. 31-37.
8. Тахтаджян А. Л. Система Магнолиофитов / А. Л. Тахтаджян. – Л.: Наука, 1987. – 439 с.
9. Толмачев А. И. Введение в географию растений / А. И. Толмачев. – Л.: Изд-во ЛГУ, 1974. – 244 с.
10. Флора УРСР: в 12 т. / за ред. Д. К. Зерова. – К.: Вид-во АН УРСР, 1955. – Т. 7. – С. 114-176.
11. Яворівський Р. Л. Видовий склад родини *Euphorbiaceae* Klok. у флорі Бучацького (нині Чортківського) району Тернопільської області / Р. Л. Яворівський, К. Ю. Романишин // Modern research in world science: матер. IX Міжнар. наук.-практ. конф. (Львів, 28–30 листоп. 2022 р.). – Львів: SPC «Sci-conf.com.ua», 2022. – С. 163-169.

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ: БІОЛОГІЧНІ НАУКИ

Гончар Ростислав (Полтава, Україна)	5
ЗАХВОРЮВАННЯ, ЛІКУВАННЯ ТА ДІАГНОСТИКА ПАРААНАЛЬНИХ ЗАЛОЗ У СОБАК	
Руслан Яворівський, Ярина Колодій (Тернопіль, Україна)	6
АНАЛІЗ ЕКОЛОГО-ЦЕНОТИЧНОЇ СТРУКТУРИ РОДИНИ EURHORBACEAE КЛОК. У ФЛОРИ БУЧАЦЬКОГО (НИНІ ЧОРТКІВСЬКОГО) РАЙОНУ ТЕРНОПІЛЬСЬКОЇ ОБЛАСТІ	

СЕКЦІЯ: ГЕОГРАФІЯ І ГЕОЛОГІЯ

Əbülfəz Abutalıbov (Bakı, Azərbaycan)	9
QLOBAL İQLİM DƏYİŞİKLİKLƏRİNİN DÜNYA MİQYASINDA TAXİL İSTEHSALINA TƏSİRİ	
Ярослав Авраменко (Київ, Україна)	11
ТИПОЛОГІЯ КУРОРТІВ КРАЇН ПІВДЕННО-СХІДНОЇ АЗІЇ	

СЕКЦІЯ: ЕКОЛОГІЯ

Levchuk Katerina (Kamyanske, Ukraine)	14
IMPACT OF AIR POLLUTION ON LIFE EXPECTANCY	
Світлана Стинько (Лозова, Україна)	16
ПРОБЛЕМА РАДІАЦІЙНОГО ЗАБРУДНЕННЯ	

СЕКЦІЯ: ЕКОНОМІКА

Олена Богач (Лозова, Україна)	18
ЄВРОПЕЙСЬКИЙ РИНОК ФІНАНСОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ: ТЕНДЕНЦІЇ І ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ	
Наталія Богомоллова (Боярка, Україна)	20
ВНУТРІШНІЙ АУДИТ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ НА ПІДПРИЄМСТВІ	
Світлана Науменкова, Вероніка Клименко (Київ, Україна)	22
УЗАГАЛЬНЕННЯ ПРАКТИКИ ФУНКЦІОНУВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНИХ ФОНДІВ НОРВЕГІЇ	
Ольга Черниш (Київ, Україна)	25
ІДЕНТИФІКАЦІЯ ТА УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ ІНВЕСТИЦІЙНОГО ПРОЄКТУ	
Світлана Шелєхова (Харків, Україна)	27
АДМІНІСТРАТИВНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ ЯК ОСНОВА УПРАВЛІННЯ СУЧАСНОСТІ	

СЕКЦІЯ: ІСТОРІЯ

Валентина Загалевиц (Кам'янець-Подільський, Україна)	30
АНДРЕЙ ШЕПТИЦЬКИЙ – ВЕЛИКИЙ БЛАГОДІЙНИК ТА ДУХОВНИЙ БУДІВНИЧИЙ УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІЇ	

СЕКЦІЯ: МАТЕМАТИКА

Тетяна Щербина (Лозова, Україна)	32
ПРИКЛАДНА МАТЕМАТИКА У СВІТІ СКЛАДНОСТІ	

СЕКЦІЯ: МИСТЕЦТВО

Наталія Романенко, Надія Криничина, Вікторія Шкребтій (Черкаси, Україна)	34
ІНФОГРАФІКА ЯК ЗАСІБ ЛАКОНІЧНОЇ ПЕРЕДАЧІ ІНФОРМАЦІЇ В СИСТЕМІ ДИЗАЙН-ОСВІТИ	
Дарина Лутченко (Київ, Україна)	37
ФОТОГРАФІКА ЯК МИСТЕЦТВО В СИСТЕМІ СУЧАСНОГО ГРАФІЧНОГО ДИЗАЙНУ РЕКЛАМИ ...	
Мирослава Сімінько (Київ, Україна)	39
СВІТЛОВІДБИВНІ ЕЛЕМЕНТИ ЯК ЧАСТИНА СВІТЛОВОЇ КОНСТРУКЦІЇ ТЕАТРАЛЬНОЇ СЦЕНИ ..	
Олександра Молочко (Черкаси, Україна)	43
ОСОБЛИВОСТІ РОЗРОБКИ МАКЕТУ САЙТУ З ТУРИСТИЧНИХ ПОСЛУГ	

СЕКЦІЯ: ПЕДАГОГІКА

Марія Антонченко (Суми, Україна)	45
ОСВІТА У ЦИФРОВОМУ СВІТІ	
Қ. Байдрахымов (Талдықорған, Қазақстан)	47
ОРТА МЕКТЕПТЕ ФИЗИКА САБАҚТАРЫНДА ОҚУШЫЛАРДЫҢ ЗЕРТТЕУШІЛІК ҚАБІЛЕТТЕРІН ДАМУЫ МҮМКІНДІКТЕРІ	
Олеся Васил'єва (Дрогобич, Україна)	48
ПРОБЛЕМА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ У ПРАЦЯХ ВІТЧИЗНЯНИХ ТА ЗАРУБІЖНИХ ПЕДАГОГІВ...	
Д.Ж. Жанатбеков (Талдықорған, Қазақстан)	49
БІЛІМ БЕРУДЕ ЖАППАЙ АШЫҚ ОНЛАЙН КУРСТАРДЫ ҚОЛДАНУДЫҢ МҮМКІНДІКТЕРІ	